

РЕГИОНАЛНИ РАЗЛИЧИЯ В БЪЛГАРИЯ ЗА 2021г.

КАТЕГОРИЯ: А

ОТБОР: STORM

Борислава Тихомирова Спасова
Денислава Мартинова Димитрова
Кристияна Стефанова Димова
Ученици от 12 клас:

Ментор: Виолета Ганчева - Георгиева

Цел, задачи и методи на изследването

ЦЕЛ

Да се изследват и анализират регионалните различия в териториалното, демографското и икономическото състояние на районите в България за 2021 г.

ЗАДАЧИ

1. Да се извърши сравнителен анализ на социално-икономическото състояние на статистическите зони от NUTS 1 в България.

2. Да се изследват и анализират регионалните различия в статистическите райони от NUTS 2 в България.

3. Да се изследват и разкрият различията в социално-икономическото състояние на административно-стопанските области в страната.

МЕТОДИ

графичен метод

метод на групировките

сравнителен анализ

оценяване на структури

оценяване на средните значения

Анализ на социално-икономическото състояние на статистическите зони от NUTS 1 в България за 2021 г.

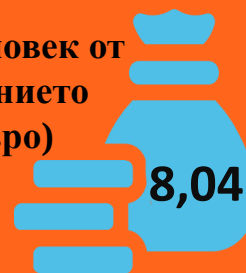
Територията на България се разделя на 2 статистически зони (NUTS 1) – „Северна и Югоизточна България“ и „Югозападна и Южна централна България“.

По-голямата по територия Северна и Югоизточна България (56,92%) е по малобройна по население (44,33%) и има нисък дял (31,64%) в БВП на страната. Югозападна и Южна централна България заема 43,08% от територията на страната, обхваща 55,67% от населението и има 2,2 пъти по-голям дял в БВП от Северна и Югоизточна България. Значителна е вариацията в гъстотата на населението в двете зони около средната гъстота на населението в България (58,85 души на кв. км) - от 46,7 за Северна и Югоизточна България до 78,3 души на кв. км за Югозападна и Южна централна България.

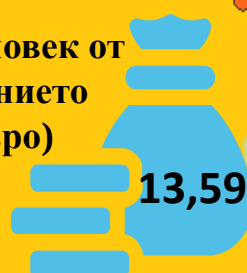
Северна и Югоизточна България

БВП на човек от населението (х. евро)

БВП на човек от населението (х. евро)

Гъстота на населението (души на кв. км)

46,7

Югозападна и Южна централна България

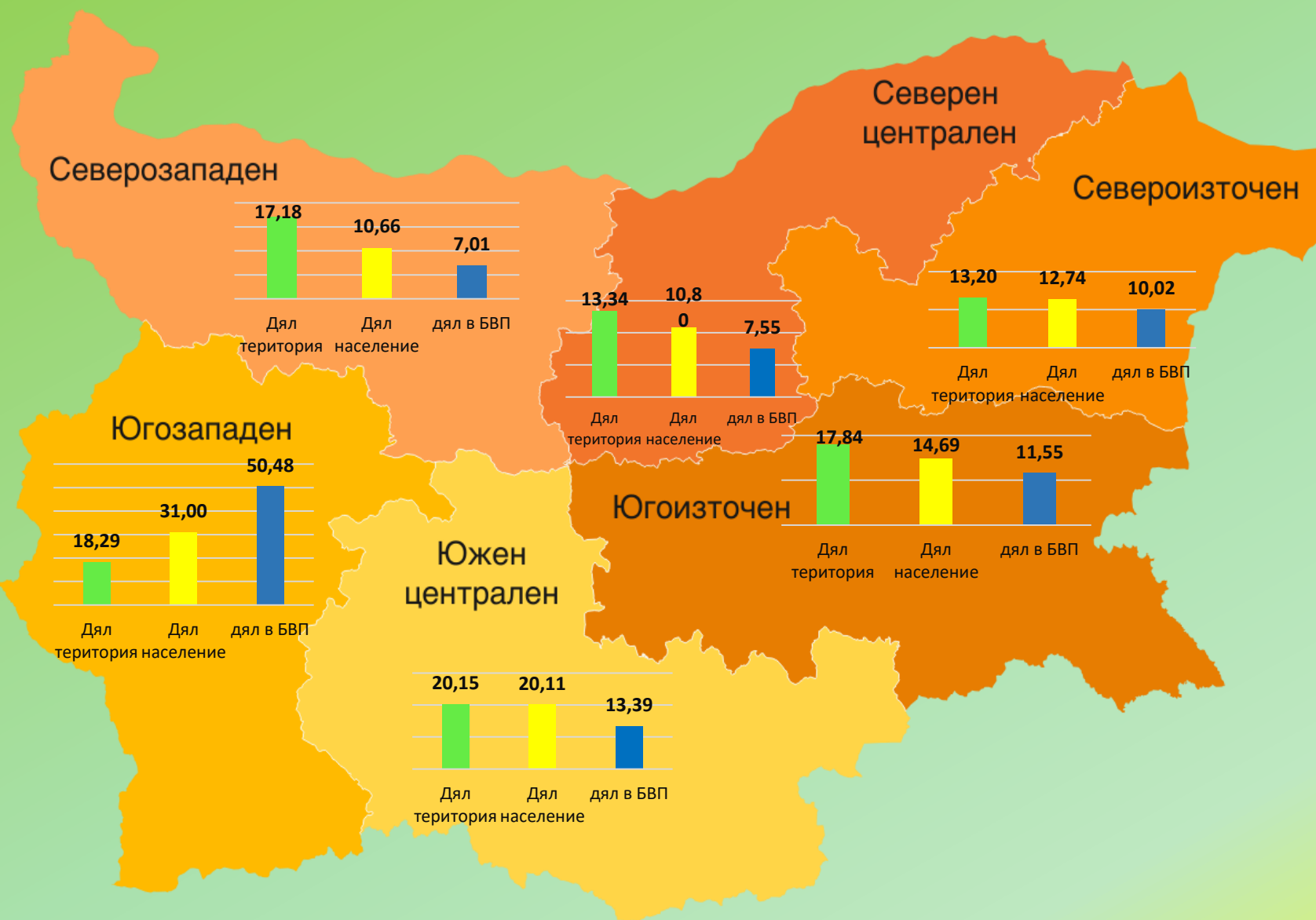
Гъстота на населението (души на кв. км)

78,3

51% е вариацията в БВП на човек от населението в х. евро в двете зони, около средното равнище за страната (10,88) – от 8,04 х. евро за Северна и Югоизточна България до 13,59 х. евро за Югозападна и Южна централна България.

Регионални различия в социално-икономическото състояние на районите от ниво 2 (NUTS 2) в България за 2021 г.

Южният централен район е с най-голяма територия - 20,15% от територията на страната, а Североизточният район е най-малкият по площ от всички региони в страната, с дял 13,2%. В териториално отношение не са налице съществени различия.

Най-гъсто населен е Югозападният район – 31% от населението на страната и има 50,48% дял в БВП на България.

Вторият най-важен икономически регион на страната е Южният централен, който заедно с Югозападния регион произвежда почти две трети от националния БВП.

Най-малобройно е населението в Северозападния район – 10,66% от населението на страната.

Северозападният район е с най-нисък дял от 7,01% в БВП на България.

Регионални различия в социално-икономическото състояние на районите от ниво 2 (NUTS 2) в България за 2021 г.

Гъстота на населението по икономически райони в души на кв. км

Югозападен

100

Южен
централен

59

Североизточен

57

Северен
централен

48

Югоизточен

48

Северозападен

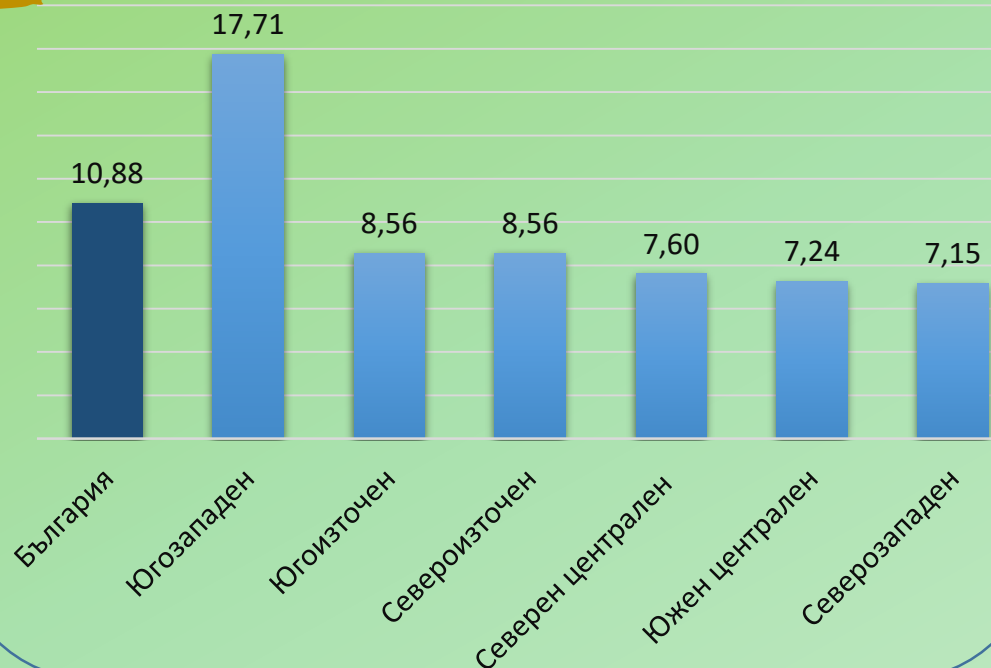
37

България

59

БВП на човек от населението (х. евро) по икономически райони за 2021 г.

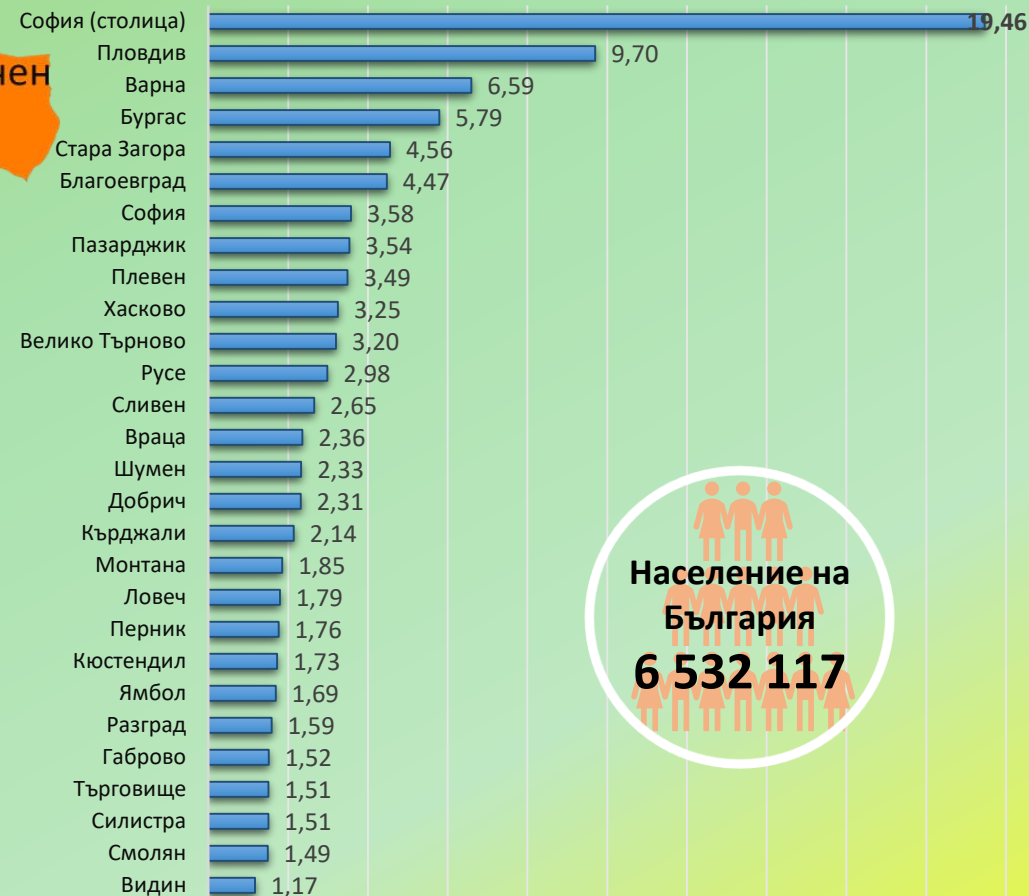
През 2021 г. е налице е неравномерност на гъстотата на населението по икономически райони. Тя варира от 37 до 100 души на кв. км., а измерена чрез ранга на разсейването тя е 106,8%. Най гъсто населеният район е Югозападният със 100 души на кв. км., следван от Южен централен (59) и Североизточен (57) Гъстотата на населението е под средната в Северен централен, Югоизточен и Северозападен район. Малка е гъстотата на населението в Северозападния район от 37 души на кв. км.

В Югозападният район БВП на човек от населението е най-висок от 17,71 х. евро и е единствения район чийто размер е над средния за България (10,88 х. евро). Най-ниски стойности на показателя отчита Северозападния район от 7,15 х. евро на човек от населението.

Териториално разпределение на населението по административно-стопански области

Гъстота на населението
(души на кв. км)

Относителен дял на населението в България
по области за 2021 г.

Население на
България
6 532 117

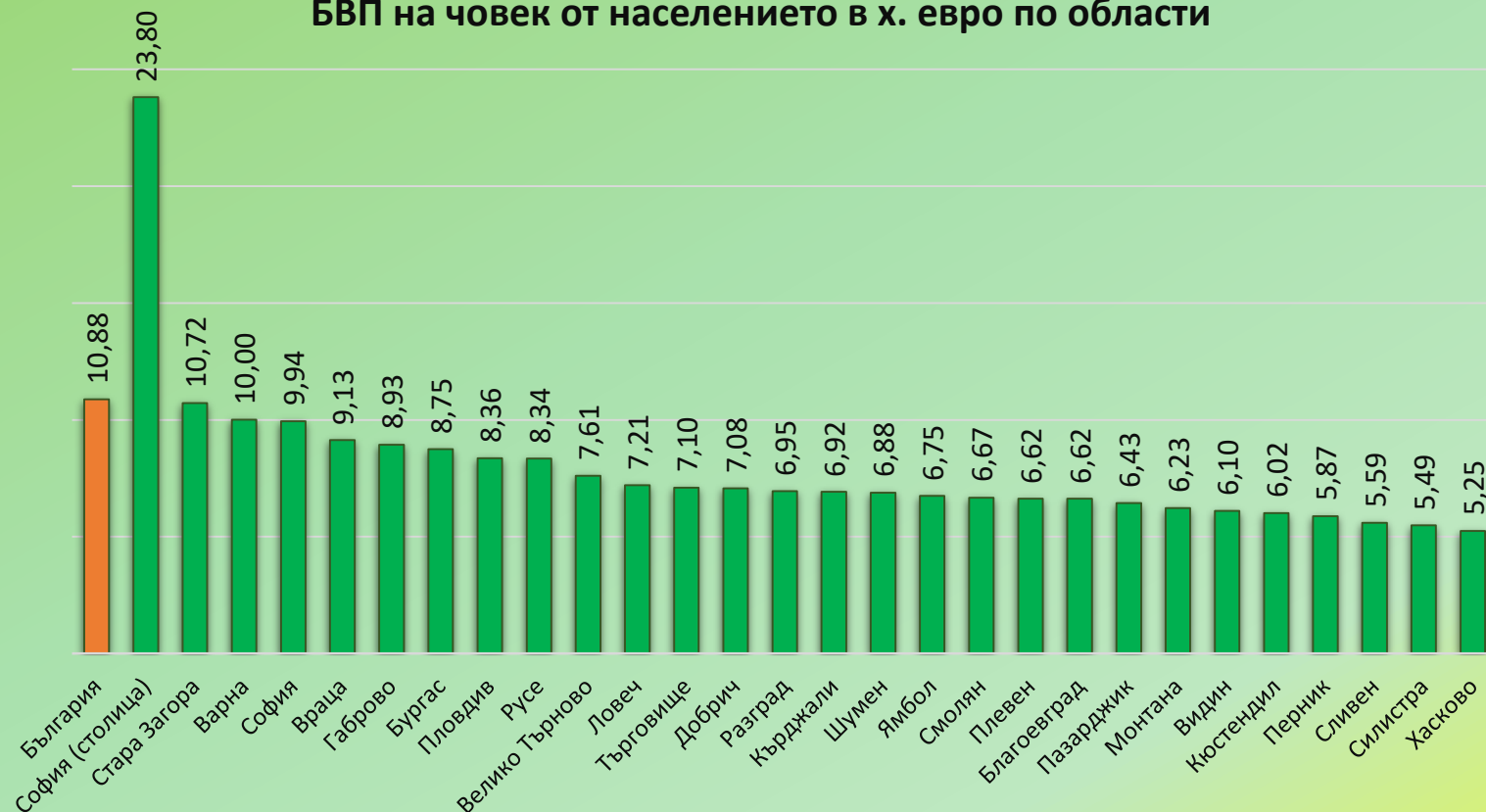
Близо 20% от населението на България е съсредоточено в София (столица). След нея се нареждат Пловдив (9,7%) и Варна (6,59%). Най-малобройни са областите Видин (1,17%), Смолян (1,49%) и Силистра (1,59%). Средната гъстота на населението в България е 59 души на кв. км. Различията в гъстотата на населението по области са още по-големи от 947 в София (столица) до 25 души на кв. км във Видин. Освен столицата, само областите Пловдив и Варна имат гъстота над 100 души на кв. км.

Икономическо състояние на регионите от ниво 3 (NUTS 3) в България за 2021 г.

Относителен дял на БВП по области

БВП на човек от населението в х. евро по области

БВП на човек от населението в страната е 10,88 хил. евро. Стойностите му варират от 23,8 х. евро за София (столица) до 5,25 х. евро за област Хасково. Само в София (столица) той е над средното равнище. Разликата между столицата и областите Стара Загора и Варна е повече от два пъти. Спрямо областите в дъното Сливен, Силистра и Хасково е повече от 4,3 пъти.

Големи разлики се отчитат в делът на регионите в БВП на страната. София столица заема водеща позиция с 42,58%. Заедно с област Пловдив, те създават 50% от БВП на България. На дъното са Видин, Силистра и Смолян.

Изводи от изследването

Анализът на териториалните единици за 2021 г. показва, наличие на значителни различия в социално-икономическото състояние на регионите в България, които трябва да бъдат подобрени, за да се преодолее регионалното разделение. Налице е значителен дисбаланс в териториалното разпределение на населението и икономическото състояние, което ще доведе до затруднения в бъдещото развитие на отделни региони.

Значителна е вариацията в гъстотата на населението в двете зони, по икономически райони и административно-стопански области, около средната гъстота на населението в България. „Северна и Югоизточна България“ обхваща (56,92%) от територията на страната, 44,33% от населението и има нисък дял от 31,64% в БВП на страната. „Югозападна и Южна централна България“ заема 43,08% от територията на страната, обхваща 55,67% от населението и има 2,2 пъти по-голям дял в БВП.

Налице е изоставане на всички региони от ниво 2, с изключение на Югозападен, в достигането на средните показатели за демографско и социално-икономическо развитие. Гъстотата на населението по икономически райони варира от 37 до 100 души на кв. км., а измерена чрез ранга на разсейването тя е 106,8%. Най-гъсто населеният район е Югозападният със 100 души на кв. км, а най-малка е в Северозападния район от 37 души на кв. км. БВП на човек от населението в Югозападния район е най-висок от 17,71 х. евро, а най-ниски стойности отчита Северозападния район от 7,15 х. евро на човек от населението.

Дисбаланс е налице и в социално-икономическото развитие на административните области в страната. София (столица) обхваща 20% от населението на България. Тя е най-гъсто населена, има дял от 42,58% от БВП на страната и БВП на човек от населението от 23,8 х. евро. София (столица) и област Пловдив създават 50% от БВП на България. В 17 области делът на БВП е под 2%, а на дъното са областите Видин, Смолян, Силистра.